

Ilmategijate pidupäev

Üks tuntumaid loodushuvilisi kirjanikke – tšehh Karel Čapek on kirjutanud: “Jah, ainult aednikuna oskab inimene hinnata sääraseid mõnevõrra kulunud väljendusi nagu: “halastamatu talv”, “karm põhjatuul”, “käre pakane” ja muid seda laadi poeetilisi sajatusi. Oo, ise kasutab ta veelgi poeetilisemaid väljendusi, öeldes, et tänavune talv on pöörane, neetud, nurjatu, sigaduslik, põrgulik ja kuratlik. Kui ta saaks talve rünnata labida või kirkaga, püssi või hellebardiga, läheks ta võidukisaga lahingusse; kuid ta ei suuda teha muud midagi, kui oodata iga õhtu raadio juures riikliku meteoroloogiajaama rindeteadet, saates sõimu Skandinaavia kohal valitsevale kõrgrõhkkonnale või üle Islandi liikuvale madalale tsüklonile, sest meie, aednikud, teame, kust poolt puhub tuul.”

Ning palju ta ikka muud teha suudaks, võiks lisada.

Täpselt samuti kui aednikud, kuulavad kõikjal sääraseid rindeteateid ka põllu-, metsa-, mere- ja muud mehed-naised.

23. märtsil, siis kui poolele maakerast on saabunud ke-

vad, teisele aga sügis, tähistavad ilmauurijad ja -mootjad meteoroloogiapäeva.

Just sel päeval viiskümmend neli aastat tagasi kinnitati WMO (maailma meteoroloogiaorganisatsiooni) konventsioon.

Pidutsejaid jääb vähemaks

Kui palju on siis neid, kes saavad tuleval teisipäeval pidu panna? Rehkendagem: praegu on maailmas 185 WMO liikmesriigis umbes 10 000 tavalist ilmajaama, üle 1000 aeroloogiajaama (seal, kus lastakse õhupallidega 35 km kõrgusele raadiosonde); arvesse lähevad veel kümned tuhanded ilmakeskuste sünoptikud, klimatoloogid ja meteoroloogid.

Ausalt öeldes väheneb pidutsejate hulk aasta-aastalt: üha rohkem jaamasid automatiseeritakse, isegi meteosonde saadavad mõnel maal taevasse juba masinad. Eesti meteoroloogia ja hüdroloogia instituudi (EMHI) kõik 22 ilmajaama on automatiseeritud, lisaks aparaatidele on tööll ka vaatlejad, enamikus küll vaid päeva ajal.

Igal meteoroloogiapäeval on oma kindel teema, tänavu sai selleks “Ilm, kliima ja vesi informatsioonijastul”. Täitsa kena nimi on välja mõeldud meie ajale!

Võrrelge: “Ilm ja vesi vanaajal”, analoogse ürituse peakiri Aristotelese aegu, ei kõlanuks sugugi hästi. Seevastu on just “informatsioon” see õige sõna, mis iseloomustab ilmateenistuste tegevust kaasajal.

Niisama hästi kui igal hetkel on võimalik näha, milline on ilm kogu maakeral – seda võimaldavad jälgida kümme-kond imasatelliiti, mis tiirlevad Maa kohal. Sidesatelliidid omakorda edastavad tohutuid andmevoogusid, riikide võimsaimad arvutid (mõned teevad üle 7 triljoni tehte sekundis!) uurivad aastakümnete kliimat ning rehkendavad tulevast ilma.

Interneti abil saab iga huviline teada, milline ilm valitseb hetkel teistes riikides või meie riigi eri nurkades. Näiteks veebileheküljel www.emhi.ee saab näha, palju on veel lund maas, kas, kui jah, siis mida sajab Tallinnas või Kihnus, vaadata, kuidas Eesti ilmajaamad välja näevad jne.

Kuidas siis tähistatakse tähtpäeva Eesti ilmateenistuses? 23. kuupäeval kell 10 algab Tallinnas (Rävala pst 8 I korruse saalis) juba traditsiooniline konverents.

Konverents kutsub

EMHI peadirektor Jaan Saar räägib, mis on huvitavat toimunud meie ilmaelus möödunud aastal, samuti kuulatakse ettekandeid sellest, kuidas ilm mõjutab inimeste tervist, taimede kasvu ja elektrivõrkude funktsioneerimist, ülevaateid möödunud suvisest Jõhvi paduvihmast, kuumalainetest Eestis ja paljust muust.

Lõpetuseks erakonna Parem Ilm päevakohane hüüdlause: Progressiivsed meteoroloogid kogu maailmas, kindlustage kõigile rahvaile optimaalne soojus- ja niiskusrežiim!

AIN KALLIS

Maaleht õnnitleb ülemaailmse meteoroloogiapäeva puhul kõiki, kes seda päeva omaks peavad, ning tänab ilmarubiigis kaasalööjaid.